

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Đề gồm có 02 trang)

Môn thi: Ngữ văn

Thời gian: 120 phút (không kể thời gian giao đề)

Khóa thi ngày: 03-05/6/2025

I. ĐỌC HIỂU (5,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau:

Thực ra mà nói, cái bức tường ngăn ấy nó chẳng có tội tình gì! Nhưng dưới con mắt của tôi thì nó lại là nguồn gốc của nỗi bất hạnh.

Cũng như mọi đứa trẻ khác, tôi có cha, có mẹ và có em. Tôi là con gái đầu lòng của cha mẹ tôi. Đứa kế tôi và cũng là đứa em duy nhất của tôi, tên là Trung. Năm mẹ tôi bỏ cha tôi thì tôi mới ba tuổi, còn nó mới lên tám.

Tôi không hiểu nguyên nhân gì khiến mẹ tôi ruồng rẫy cha tôi. Từ khi biết ăn biết nói tới giờ, chưa lần nào tôi thấy hai người to tiếng hoặc cãi cọ với nhau cả. Và lại, theo chỗ tôi hiểu thì cha tôi - một người đàn ông có vẻ ngoài hơi khô khan và trầm lặng ấy rất yêu vợ.

[...] Nhưng rồi, dùng một cái, tổ ấm của gia đình tôi vụn tan vỡ. Hay nói đúng hơn là nó bị xẻ ra làm đôi. Đó là hôm mấy ông bà lạ hoặc ở đâu tới, mỗi người xách trên tay một cái cặp; hỏi han, ghi ghi chép chép cho chán rồi sau đó tôi nghe tuyên bố: Tòa đồng ý xử cho bố mẹ tôi được phép ly hôn. Tôi chưa đủ lớn để hiểu hết ý nghĩa của cái từ "Ly hôn" là gì, nhưng cũng đơn giản hiểu là bố mẹ tôi bỏ nhau. Tôi chờ cha mẹ tôi làm lành với nhau nhưng cứ chờ, chờ mãi... Cho đến lúc mẹ tôi quay về nhà dắt theo mấy ông thợ nề, xăm xăm đòi cha tôi chia nhà. Cha tôi, dường như không màng tới những lý lẽ dài dòng của mẹ tôi. Ông ngừng tay viết, ngừng lên rất nhanh rồi buông một câu cộc lốc: "Tùy cô". Nói rồi cha tôi đứng lên, vội vã thu xếp sách vở nhét vào cái cặp, vội vã đi ra như người chạy trốn.

[...] Bức tường bỏ đôi chiều ngang cái nhà tôi ra làm hai phần. Thằng Trung ở với mẹ tôi. Từ hôm bức tường được xây lên, chị em chúng tôi ít khi được nhìn thấy mặt nhau chứ đừng nói gì đến chuyện được ngồi bày đồ hàng chơi với nhau như ngày xưa nữa! Nhiều hôm muốn nói gì với nó, tôi cứ phải đi vòng qua lối ngõ nhà khác ra phía đằng trước mà gọi vào. Những lúc ấy, tôi thấy khổ sở và thương em vô cùng. Chúng tôi có tội gì? May sao, em tôi vốn là một đứa thông minh; nhân lúc mẹ tôi đi vắng, nó lấy que sắt đục tường thành một lỗ nhỏ. Tường xây mỏng còn ướt nên cũng dễ khoét. Rồi nó dán tranh ảnh vào cái "lỗ chuột" ấy để che mắt mẹ tôi. Vậy là nhờ có "lỗ chuột" ấy mà chị em chúng tôi có thể "thông báo tin tức" và "trao đổi hàng hóa" sang cho nhau được dễ dàng.

Một lần, trong một bữa ăn có canh cá rô nấu rau cải. (Tôi quên chưa nói đến cái tài nấu nướng của cha tôi: cha tôi mà nấu ăn thì chỉ có "nhất"). Ngon quá, tôi buột miệng:

- Canh này em thích ăn lắm bố nhỉ?

Đang nhai ngon lành, cha tôi bỗng ngừng lại như người bị nghẹn. Ông chỉ tay vào cái cặp lồng đập kín nói nhỏ: "Bố múc sẵn canh ra rồi đấy, lát nữa con bung sang cho em nhé". Cha tôi và vội rồi đứng lên. Tôi nghe ông thở dài khi lấy khăn lau mặt.

[...] Buổi trưa hôm ấy, tôi đang ôn bài thì nghe tiếng gõ ra hiệu của thằng bé. Chị em tôi đã nhất trí với nhau là khi cần gọi thì cứ gõ vào tường ba cái. Tôi đi ra, ghé tai vào "lỗ chuột". Tiếng thằng em ở bên kia tường vọng sang. Cái giọng run run ảo não của nó khiến người nghe phải động lòng. Em tôi nói:

- Chị Thúy cho em vay bát com. Mẹ em đi từ sáng tới giờ chưa về. Em đói quá!

Tôi lạnh người. Em tôi đã nghĩ ra cái chuyện "vay com", "mẹ em", "bố chị" này từ bao giờ vậy? Phải chăng vì nhấn tâm, vô tình mà những người lớn đã gieo vào trái tim ngây thơ của nó sự cách xa và quên lãng? Tôi bảo em:

- Sang dạy với chị.
- Mẹ em khóa cửa rồi.

Tôi đã định bung cơm sang cho em. Nhưng chợt nhớ ra là mẹ tôi mới làm cái cổng sắt phía ngoài sân nên có đưa cơm em tôi cũng không ra lấy được. Hân học nhìn bức tường, tôi ức trào nước mắt.

[...] Thời gian sau, tôi vào đại học rồi đi nghiên cứu sinh ở nước ngoài. (...) Suốt đời, tôi chỉ có một ước mong là đừng có ai phải sống như chị em tôi ngày xưa nữa.

(Nguyễn Thị Minh Dậu, trích truyện ngắn *Bức tường*¹, in trong *Truyện ngắn Việt Nam thế kỉ XX, giai đoạn 1976-2000*, Tập 1, NXB Kim Đồng, 2003)

Chọn một phương án đúng và ghi vào giấy làm bài thi.

Câu 1 (0,5 điểm). Người kể chuyện trong đoạn trích là ai?

- A. Nhân vật "tôi" B. Nhân vật Trung C. Người mẹ D. Người cha

Câu 2 (0,5 điểm). Câu chuyện được kể diễn ra ở không gian nào?

- A. Lớp học B. Cửa hàng C. Tòa án D. Ngôi nhà

Câu 3 (0,5 điểm). Câu nào sau đây là lời thoại của nhân vật trong truyện?

- A. Tôi là con gái đầu lòng của cha mẹ tôi.
 B. Thăng Trung ở với mẹ tôi.
 C. Chị Thúy cho em vay bát cơm.
D. Tôi đã định bung cơm sang cho em.

Câu 4 (0,5 điểm). Bộ phận in đậm trong câu "Cha tôi, **đường như** không màng tới những lý lẽ dài dòng của mẹ tôi." là thành phần biệt lập nào?

- A. Thành phần gọi - đáp B. Thành phần tình thái
 C. Thành phần chêm xen D. Thành phần cảm thán

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 5 (0,75 điểm). Nêu tác dụng của biện pháp tu từ điệp ngữ trong câu: "Nói rồi cha tôi đứng lên, vội vã thu xếp sách vở nhét vào cái cặp, vội vã đi ra như người chạy trốn."

Câu 6 (0,75 điểm). Em hiểu như thế nào về ý nghĩa của chi tiết "lỗ chuột" trong đoạn trích?

Câu 7 (0,75 điểm). Trình bày cảm nhận của em về nhân vật "tôi" (viết tối đa 7 dòng).

Câu 8 (0,75 điểm). Qua nội dung câu chuyện, em rút ra được bài học gì? Giải thích vì sao?

II. VIẾT (5,0 điểm)

Hãy viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ của em về vấn đề: Lòng biết ơn của học sinh trong cuộc sống hiện nay.

----- HẾT -----

- Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị coi thi không giải thích gì thêm.

- Họ và tên thí sinh:.....; Số báo danh.....

¹ *Bức tường* của Nguyễn Thị Minh Dậu là tác phẩm đoạt giải Ba trong Cuộc thi Truyện ngắn Văn nghệ Quân đội năm 1987.